

Проблеми екології та медицини

УДК 611.12:611.018:611.013:576.311.348

<https://doi.org/10.31718/mep.2024.28.1.09>

ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ/ PEDAGOGICAL ASPECTS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ

Ружанська В.О., Пашкова Ю.П., Палагнюк Г.О., Сурсаєва Л.М., Матохнюк М.О.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова, Вінниця, Україна

Адреса для листування:

Пашкова Ю.П., вул. Василя Стуса, 11,
Вінницький обласний клінічний
медичний реабілітаційний центр
ветеранів війни та радіаційного
захисту населення, м.Вінниця,
Україна. 21000.

E-mail: pashkovai354@gmail.com

Фінансування:

Це дослідження не має фінансування

У представленій статті розглянуті різні тлумачення, моделі та структуровані концепції змішаного навчання, які інтегруються в навчальний процес здобувачів освіти вищих медичних навчальних закладів. Всеохоплююче визначення, моделі, формалізація ідей у своїй сутності говорить про те, що усі типи освіти, які включають деякі аспекти очної форми навчання та навчання онлайн, використовуючи при цьому переваги обох підходів, описуються в літературі як змішане навчання. Реалії сьогодення диктують нам розуміння того, що змішане навчання стало загальним терміном та використовується для опису інших комбінацій, таких як поєднання різноманітних методів навчання, педагогічних підходів та інтерактивних технологій, хоча поєднання цих процесів не відповідає вагомості визначення змішаного навчання. Через різнобічний спектр тлумачень самого змішаного навчання важливим є те, щоб науковці та практики ретельно пояснювали, що для них означає система змішаного навчання, або використовували альтернативну термінологію. В арсеналі літературних даних на сьогодні немає однозначного розуміння відносно того, як у деталях повинен бути розроблений відповідний сценарій навчального процесу у форматі змішаного навчання, і дискутування зосереджено на правильності дотримання пропорцій злагодженої взаємодії очної форми навчання та навчання у форматі онлайн. Визначення елементів змішаного навчання покращує розуміння його концепції і включає особистий контроль здобувачем освіти над тим коли, де і як він навчається, технологія використовується для покращення персоналізації, навчання забезпечує інтегрований досвід, тобто очна і онлайн форми навчання змістовно узгоджені. Саме тому, залучення програми змішаної форми в навчальний процес розглядається як навчання в задоволення. Це забезпечить можливість викладацькій команді вищих медичних закладів України творчо підходити до розробки навчальних засад для обох форматів навчального процесу, під час якого можна багато чому навчитися від самих здобувачів освіти і членів команди, кожен з яких має різнобічний погляд на навчальну програму.

Ключові слова: змішане навчання, моделі, вища медична освіта.

Всі матеріали поширюються на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY, яка дозволяє іншим розповсюджувати роботу з визнанням авторства цієї роботи і першої публікації в цьому журналі © Всі автори, 2024

Надійшла/Received: 15.02.2024 **Прийнята/Accepted** 29.03.2024 **Опублікована/Published:** 30.04.2024

ISSN 2073-4662 (print), ISSN 2519-2302 (on-line)

Проблеми екології та медицини. 2024; 28(1):65-70. doi: <https://doi.org/10.31718/mep.2024.28.1.09>

Вступ

Нині вищі навчальні заклади змушені проходити адаптацію викликану швидкоплинними змінами в суспільстві та викликами, які пов'язані з економічними, соціальними, культурними та епідемічними проблемами в світі. Також важливо, щоб вищі навчальні заклади дотримувались студентоцентрованого підходу в освітньому процесі, могли задовольнити потреби студентів у якісній освіті незважаючи на природні та соціальні катаклізми [1]. Перебуваючи в умовах постійної цифрової трансформації, підготовка майбутніх медичних фахівців зазнає відповідних змін в організації освітньої діяльності та взаємодії між суб'єктами освітнього процесу через стрімкий розвиток технологій дистанційного та змішаного навчання, які набули особливого значення під час пандемії коронавірусної хвороби [2,3]. До липня 2020 року понад 180 країн світу закрили свої навчальні заклади через спалах епідемії. Згідно аналізу міжнародної організації ЮНЕСКО враховуючи труднощі глобального освітнього середовища у всьому світі пропозиції з впровадженням онлайн форми навчання також були переоцінені [4]. Китай у лютому 2020 року став першою країною, яка оголосила про запуск навчання у форматі онлайн, що викликало бурхливі реакції з огляду на те чи зможе такий формат навчання замінити традиційну форму в офлайн режимі [5]. Наступним кроком у 2021 році було оприлюднене оголошення Міністерство освіти Китаю в якому зазначалось про важливість прискорення розвитку нової інфраструктури а саме інтелектуальних навчальних просторів або кампусів, а також сприяти впровадженню змішаної форми навчання за яким стоїть майбутнє [6].

Завдячуючи швидким змінам цифрової екосистеми розробка та імплементація змішаних форм навчання стали вагомими складовими реформування освітніх методик в вищих навчальних закладах. Багато елементів гібридного навчання впливають на реакцію студентів, оскільки учасники освітнього процесу змінюються, як і його кордони, спостерігаються швидкі зміни в цифрових здібностях і ставленні користувачів до технологій [7]. Використання технологій в традиційній очній формі навчання викликало колосальний інтерес та за тривалий період часу відкрило кілька напрямків навчання. Завдячуючи своїй очікуваній ефективності в забезпеченні гнучкого, своєчасного та безперервного навчання, змішане навчання на сьогодні вважається найпопулярнішим і ефективним способом здобуття освіти, який широко імплементується у медичних вишах. За допомогою сучасних технологій здобувачі освіти повинні пройти адаптацію до нових методів гібридного навчання та середовища [8,9]. Важливо відзначити, що вищі навчальні за-

клади повинні забезпечити як викладацькій команді, так і студентам необхідну підготовку та технічну підтримку, що буде сприяти успішному використанню існуючих технологій та ефективному використанню інтерактивної компоненти [10].

Все ще відкритим залишається питання правильності вибору найбільш підходящої моделі змішаного навчання у вищому навчальному закладі, тому, що необхідно обрати найбільш вдалу та доцільну модель з урахуванням особливостей навчальної установи та її досвіду в цифровому полі діяльності. Це завдання передбачає кропіткий аналіз вже існуючих моделей змішаного навчання, їх модифікацію або розробку власної персональної моделі змішаного навчання у вищому навчальному закладі з послідувочою оцінкою результатів реалізації розробленої моделі.

Основна частина

В процесі моделювання курсу освітнього процесу в системі змішаного навчання матеріал може лабільно розподілятися і варіювати між очною та онлайн частинами. Однак, тут не існує універсальної формули успіху. Ефективність того чи іншого навчального курсу буде залежати від поставленої мети, активностей та узгодженості усіх складових компонентів між собою. Науковими співробітниками Хізер Клейтон Стейкер та Майклом Хорном у 2012 році була запропонована класифікація з виділенням окремих моделей змішаного навчання [11]. На сьогодні більшість наукових дослідників та освітніх ресурсів використовує цю класифікацію як основну, яка групує моделі за основними навчальними характеристиками, підпорядковується багату практичного досвіду і може стрімко розвиватися в майбутньому. По своїй сутності модель – це опис системи бо явища, яке враховує її відомі або передбачувані властивості та може використовуватися для подальшого вивчення його характеристик. Таким чином, модель змішаного навчання може бути використана як орієнтир для оцінювання та інтеграції окремих компонентів, які призведуть до обґрунтованої навчальної стратегії у вищих медичних закладах України.

Отже, першою моделлю змішаного навчання є ротаційна модель. У цій моделі здобувачі освіти чергують дистанційну та традиційну частини за певним графіком чи вказівками викладача. Обидві частини можуть охоплювати роботу у невеликих підгрупах чи цілій групі, групові проекти, індивідуальну роботу з викладачем та письмові завдання у вигляді розв'язання клінічних кейсів, інтерпретація основних лабораторних та інструментальних методів обстеження та інше. Ротаційна модель містить чотири підвиди.

а. Ротація за станціями

Модель змішаного навчання при якій відбувається чергування очного і онлайн форматів впродовж очного заняття. Ця модель передбачає завчасне планування «станцій» індивідуальної роботи, роботи в малих групах, а також епізодів фронтальної роботи. Якщо говорити про онлайн складову частину найчастіше вона представлена індивідуальною роботою, але цифровій трансформації можуть підлягати і інші етапи заняття. Основною перевагою ротації за станціями є можливість урізноманітнити хід пари та забезпечити можливість індивідуалізації навчання, оскільки викладач може приділити більше уваги окремим здобувачам освіти, які потребують більше допомоги. Окрім того, здобувачі освіти набувають навичок роботи з цифровими середовищами, що удосконалить їх цифрову компетентність та готовність до можливого дистанційного навчання.

б. Ротація за лабораторіями

Дана модель забезпечує проведення різних пар елективної чи вибіркової дисципліни у різному режимі чи форматі. Якщо всі заняття проходять в очній формі навчання, частина з них може проходити у спеціально обладнаних лабораторіях, медичних симуляційних центрах або комп'ютерних класах. Рекомендовано починати з очного формату на початку будь якого курсу і цей час бажано відвести на відпрацювання процедур дистанційного навчання, правил комунікацій та взаємодії. Після цього здобувачі освіти переходять в онлайн режим навчання. Така модель передбачає періодичні консультації і альтернативні можливості опрацювання матеріалу для здобувачів освіти, які позбавлені безперервного і стабільного інтернет доступу чи цифрового середовища. В тому випадку, коли програма курсу чи дисципліни складається з практичної та лабораторної частини, тоді варто розглянути можливість проведення їх у традиційному форматі, а лекційну частину в форматі онлайн. Підсумкові заняття краще запланувати по завершенню циклу чи курсу та обрати для його проведення очну форму, адже це забезпечить дотримання усіх прав академічної доброчесності, що важко забезпечувати в режимі онлайн навчання. Така модель може залучатися до навчання у медичних вишах, так як адаптована до специфіки клінічних дисциплін.

в. Індивідуальна ротація

Унікальність такої моделі базується на індивідуальному графіку по вивченню конкретної дисципліни у кожного здобувача освіти, однак одним з обов'язкових умов є етап онлайн навчання. Така модель не передбачає обов'язкового прохо-

дження здобувачем освіти усіх етапів роботи з матеріалом, як у моделі із станціями і дає можливість створення індивідуальної освітньої траєкторії для кожного здобувача освіти. Це допомагає враховувати особисті потреби кожного учасника освітнього процесу, комусь пропонувати більше роботи онлайн, іншим групову роботу в очному форматі.

г. Перевернутий клас

Використовуючи дану модель, за попередньо розробленим графіком здобувачі освіти змінюють онлайн частину вдома на очну частину в аудиторіях. При традиційній формі навчання освоєння матеріалу, запам'ятовування та розуміння зазвичай триває на початкових рівнях пізнавальної діяльності. Використовуючи методику перевернутого класу здобувачі освіти повинні ознайомитись з необхідним обсягом матеріалу напередодні пари в режимі онлайн. Для цього може бути залучений лекційний матеріал у вигляді відеозаписів з озвучкою, завчасно підготовлений текстовий матеріал у форматі методичних рекомендацій, підбірка вебресурсів з посиланнями на національні та європейські асоціації і спільноти для ознайомлення та оволодіння з переліком чинних рекомендацій по діагностиці і лікування різних захворювань. Час пари відводиться на усвідомлення опрацьованого матеріалу і систематизування отриманих знань, на обговорення у форматі дискусії, на групову роботу, а також виконання практичних завдань. Також здобувачі освіти можуть додатково готувати презентації у вигляді клінічних кейсів, витяжки прореферованих літературних даних інноваційних підходів лікування лідируючих захворювань та інше, що дасть можливість глибше зануритись в тематику проблеми. Залучаючи модель перевернутого класу надзвичайно важливо грамотно розмежувати активності здобувачів освіти перед парою, в процесі та наприкінці пари. Потрібно зауважити, що опрацювання визначеної частини матеріалу перед тим, як прийти на пару є викликом для здобувача освіти. Тому, для переконання у оволодінні певним теоретичним матеріалом викладачу тої чи іншої дисципліни слід проводити коротке тестування чи опитування за матеріалами домашньої лекції та методичних рекомендацій на початку пари. Дану модель можна використовувати в навчальному процесі вищих медичних закладів освіти.

Наступна модель змішаного навчання – це гнучка модель, що передбачає навчання комбінованої групи здобувачів освіти, очних та дистанційних. Така модель вимагає не тільки якісного технічного оснащення навчальних аудиторій, а і адаптації освітньої діяльності. Використовуючи таку модель, здобувачі освіти мають змогу

отримати навчальні матеріали онлайн, а аудиторії передбачені для консультацій. Найпершим джерелом отримання навчальних матеріалів та ресурсів у гнучкій моделі є онлайн система, тому здобувачі освіти навчаються у цифровому просторі навіть перебуваючи на заняттях, засвоюють відеолекції та інші ресурси, залучаються до виконання інтерактивних вправ та практичних завдань. У цей час викладач, який присутній в аудиторії може консультувати та допомагати у вирішенні незрозумілих питань. Гнучка модель дозволяє і викладачу і здобувачу освіти перебувати вдома, так як консультації проходять в онлайн форматі за участю цифрових технологій.

Слідуюча модель змішування – це самостійне змішування. Дана модель передбачує підбірку окремих онлайн курсів, як доповнення до програми офлайн навчання. Залучаючи таку модель в освітній процес можна на якийсь час перевести пари у дистанційний формат навчання. Інші дисципліни, що передбачені освітньою програмою здобувачі освіти засвоюють в традиційній очній формі навчання. Модель самостійного змішування у вищих медичних закладах освіти робить освітній процес гнучким, здобувачі освіти можуть проходити вибіркові дисципліни підвищеної складності, також за узгодженим раніше графіком можна надолужувати попередній матеріал, який був погано засвоєний. Така модель навчання передбачена для мотивованих та самодисциплінованих здобувачів освіти, адже вони проходять один або кілька онлайн курсів на додаток до звичайних та мають право навчатися на цих курсах як в університетах, так і за його межами.

Поглиблене віртуальне середовище — це одна із моделей змішування при якій здобувачі освіти в процесі навчання самостійно розподіляють свій час між відвідуванням пар в традиційному форматі офлайн і дистанційним навчанням. Різниця цієї моделі від перевернутого класу у тому, що здобувачі освіти не відвідують щоденно вищий освітній заклад, а відмінність від моделі самостійного змішування полягає в тому, що це не просто методика вивчення курсу, а модель роботи всього закладу освіти. Власне тому, вибір тої чи іншої моделі змішування залежить від багатьох факторів, наявності всіх необхідних ресурсів, готовності викладачів та здобувачів освіти, особливостей дисциплін та інших контекстних умов.

Інтеграція моделей змішування в навчальний процес медичних вишів України потребує справної підготовки, планування, зміни ставлення, особливо що стосується закоренілих моделей поведінки учасників освітнього процесу. Основною ціллю змішаного навчання є переведення

орієнтиру з фізичної присутності в спільному фізичному освітньому просторі на інтелектуальну залученість у спільному віртуальному освітньому просторі. Завдяки доступності необхідних технічних засобів і викладачі і здобувачі освіти можуть готуватись і опрацьовувати навчальний матеріал в та поза межами закладу освіти. Можна виділити ряд переваг впровадження змішаного навчання в освітній процес вищих медичних закладів освіти:

1) перехід від пасивного до активного навчання. Це передбачає залучення здобувачів освіти до сценарію при якому вони змушені читати, говорити, слухати та думати;

2) такий формат навчання дає здобувачам освіти можливість вільного вибору бути разом або окремо. Модель змішаного навчання робить акцент на поєднанні очного та дистанційного форматів навчання. Завдяки такій формі навчання здобувачі освіти освоюють, вивчають та отримують доступ до матеріалу в різних режимах, що є важливою особливістю, оскільки вони часто мають дуже різні стилі навчання. Насправді результати досліджень показують, що змішане навчання збільшує шанси студентів досягти відмінних результатів по проходженню дисципліни у порівнянні з повністю онлайн навчанням і навіть повністю очним форматом проходження, зменшує відсоток відрахувань, покращує результати підсумкових тестувань і підвищує мотивацію здобувачів освіти [12];

3) інтерактивний контент дозволяє викладачеві створити високий рівень інтересу, відповідальності та реальної оцінки;

4) дозволяє викладачеві адаптувати навчальний контент до персональних потреб різних сегментів аудиторії;

5) змішаний підхід до навчання є ефективною стратегією з низьким рівнем ризику, спрямованою на вирішення проблеми трансформаційних змін, які приносять технологічний розвиток до вищої освіти [13].

Незважаючи на такі переваги та розвиток інтерактивних технологій, інтеграція дистанційної форми навчання в освітню національну програму охорони здоров'я у формі узгодженого змішаного навчання у стадії обмеженого використання. Ключові причини та потенційні перешкоди для всезагального впровадження змішаного формату в навчальний процес наступні:

1) низька обізнаність викладацького складу з роботою в онлайн форматі та у форматі змішаного навчання;

2) початкові зусилля, які включають витрати необхідні для створення високоякісного навчаль-

ного матеріалу по відповідному курсу або дисципліні;

3) страх перед тим, що здобувачі освіти не знайомі та не звикли до такого формату навчання і гірше будуть опановувати і засвоювати матеріал.

Висновки

На сьогодні у Європі є популярною теза, що усі заклади освіти повинні самі постійно навчатися. Це означає, що при впровадженні змішаного навчання помилок і недосконалостей не уникнути, але їх потрібно аналізувати та при необхідності змінювати рішення. Впровадження змішаного навчання в навчальний процес має супроводжувати ретельно продуманий моніторинг та статистика еволюції результативності. У 2020 році коли ввели дистанційну форму навчання на слуху звучали поради зосередитися на найголовніших навчальних результатах, але у випадку змішаного навчання мова не йде про компроміс задля досягнення результатів, а про пошуки найоптимальніших шляхів для їх досягнення кожним здобувачем освіти медичного вишу. Як здобувачі освіти так і викладачі відкриті до нових методів навчання, а інтерактивна модель змішування та вільне володіння технікою є освоєним навичком 21-го століття. Саме тому, змішане навчання є ефективним методом і чудовим рішенням поєднання онлайн навчання та очного навчання для сучасного життя. Здобувачі освіти мають можливість практикувати свої медичні знання у власному комфортному для них темпі та миттєво отримувати зворотний зв'язок від викладача. Окрім того, така форма навчання додає освітньому процесу ряд переваг як для студентів, так і для викладачів та залучає їх до активної сумісної праці. Цей тип освіти дає його учасникам багато переваг, таких як можливість аналізувати, синтезувати та оцінювати ідеї, сприяє розвитку навичок спілкування та критичного мислення. Викладач стає посередником, від якого залежить формування значимого навчального досвіду у здобувачів освіти. Він стимулює мотивацію здобувачів освіти використовуючи для цього різного роду завдання. Не дивлячись на те, що впровадження подібного навчального підходу в освітній процес медичних вишів є трудомістким завданням для всіх підрозділів та моніторингових груп контролю навчального процесу, однак дозволить викладачам оптимізувати свій час на перевірку домашнього завдання та зберегти високу якість навчального процесу. Запровадження змішаної форми навчання дає можливість іти в ногу з часом і відповідати новим вимогам освітньої системи, де інформаційні технології та використання онлайн ресурсів мають великий вплив на теперішнє сучасне життя.

ORCID авторів:

Ружанська В.О.

<https://orcid.org/0000-0002-8024-0260>

Пашкова Ю.П.

<https://orcid.org/0000-0003-4825-9663>

Палагнюк Г.О.

<https://orcid.org/0000-0002-1586-7198>

Сурсаєва Л.М.

<https://orcid.org/0000-0001-9189-8060>

Матохнюк М.О.

<https://orcid.org/0000-0001-5968-0512>

Особистий внесок авторів:

Ружанська В.О.^{AF}

Пашкова Ю.П.^D

Палагнюк Г.О.^B

Сурсаєва Л.М.^C

Матохнюк М.О.^E

A – концепція та дизайн дослідження; **B** – збір даних;

C – аналіз та інтерпретація даних; **D** – написання статті;

E – редагування статті; **F** – остаточне затвердження статті.

Конфлікт інтересів:

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Етичне схвалення:

Це дослідження не потребувало етичного схвалення.

Література

- Şentürk C. Effects of the blended learning model on preservice teachers' academic achievements and twenty-first century skills. *Educ. Inf. Technol.* 2021; 26:35-48. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10340-y>
- Appiah-Kubi P, Zouhri K, Basile E, McCabe M. Analysis of Engineering Technology Students' Digital Footprints in Synchronous and Asynchronous Blended Courses. *Int. J. Eng. Ped.* 2022; 12(1):63-74. <https://doi.org/10.3991/ijep.v12i1.24571>
- Yu Q, Liu L, Tang Q, Wu W. Online teaching-present situation and its future: a survey of online study for medical students during the COVID-19 epidemic. *Ir Educ Stud.* 2021; 40(2):207-215. <https://doi.org/10.1080/03323315.2021.1916557>
- Teixeira LEP, Freitas RL, Abad A, Silva JA, Antonelli-Ponti M, Marmora CHC, Campos LAM, Paiva S, Bastos S, Silva JA. Psychological Impacts of COVID-19 Pandemic on the Brazilian Population: Occupational Analysis. *World Journal of Neuroscience.* 2021; 11(2). <https://doi.org/10.4236/wjns.2021.112013>
- Jin YQ, Lin C-L, Zhao Q, Yu S-W, Su Y-S. A study on traditional teaching method transferring to E-learning under the COVID-19 pandemic: from Chinese students' perspectives. *Front Psychol.* 2021; 12:632787. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.632787>
- Yang Y, Zhang H, Chai H, Xu W. Design and application of intelligent teaching space for blended teaching. *Interact Learn Environ.* 2022; 30:1-18. <https://doi.org/10.1080/10494820.2022.2028857>
- Lazar IM, Panisoara G, Panisoara IO. Digital technology adoption scale in the blended learning context in higher education: development, validation and testing of a specific tool. *PLoS One.* 2020; 15(7):e0235957. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0235957>

8. Mo C-Y, Wang C, Dai J, Jin P. Video playback speed influence on learning effect from the perspective of personalized adaptive learning: a study based on cognitive load theory. *Front Psychol.* 2022; 13:839982. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.839982>
9. Lin C-L, Jin YQ, Zhao Q, Yu S-W, Su Y-S. Factors influence students' switching behavior to online learning under COVID-19 pandemic: a push-pull-mooring model perspective. *Asia-Pac. Educ Res.* 2021; 30(3):229-245. <https://doi.org/10.1007/s40299-021-00570-0>
10. Wahjono H, Wiyono BB, Maisyaroh and Mustiningsih. Development of Blended-Learning-Based Semester Credit System Implementation Model to Improve Learning Service. *Information.* 2021; 12(12), 511. <https://doi.org/10.3390/info12120511>
11. Staker H, Horn M. *Classifying K-12 Blended Learning.* The Christensen Institute. 2012. Retrieved from <http://www.christenseninstitute.org/wp-content/uploads/2013/04/Classifying-K-12-blended-learning.pdf>
12. Bai YQ, Jiang JW. Meta-analysis of factors affecting the use of digital learning resources. *Interact Learn Environ.* 2022; 30:1-12. <https://doi.org/10.1080/10494820.2022.2091608>
13. Law KMY, Geng S, Li T. Student enrollment, motivation and learning performance in a blended learning environment: The mediating effects of social, teaching, and cognitive presence. *Computers & Education.* 2019; 136:1-12. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.02.021>

УДК 611.12:611.018:611.013:576.311.348

<https://doi.org/10.31718/mep.2024.28.1.09>

BLENDED LEARNING IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL TRAINING OF STUDENTS AT HIGHER MEDICAL EDUCATIONAL INSTITUTIONS

Ruzhanska V.O., Pashkova Y.P., Palahniuk G.O., Sursaieva L.M., Matohniuk M.O.

National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya, Ukraine

This article explores diverse interpretations, models, and structured concepts of blended learning integrated into the educational curriculum of higher medical institutions. While the overarching definition, models, and conceptualization of blended learning encompass educational approaches that combine aspects of both face-to-face and online learning, leveraging the strengths of each, contemporary realities suggest that the term "blended learning" has evolved into a broader umbrella term. It now encompasses various combinations, such as the integration of different teaching methods, pedagogical approaches, and interactive technologies. However, these amalgamations may not fully encapsulate the essence of blended learning. Given the multitude of interpretations surrounding blended learning, it is imperative for scholars and practitioners to articulate their specific understanding of the concept or consider alternative terminology. Currently, there is a lack of consensus in the literature regarding the detailed development of an appropriate blended learning scenario. Discussions primarily focus on achieving a balanced integration of face-to-face and online education rather than a comprehensive understanding of blended learning itself. Clarifying the components of blended learning enhances comprehension of its underlying principles, including student autonomy in determining when, where, and how they learn, the use of technology to enhance personalization, and the creation of an integrated learning experience where face-to-face and online components are synergistically aligned. Consequently, the incorporation of blended learning into educational programs is viewed as a source of enrichment. It provides an opportunity for teachers at Ukrainian higher medical institutions to approach educational principles creatively, drawing insights from both students and colleagues, each contributing unique perspectives to the educational process.

Key words: blended learning, models, higher medical education.